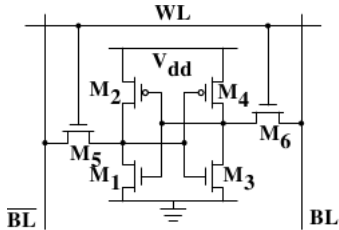

Pamięć DRAM

Filip Pacanowski

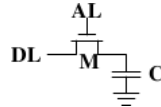
3.12.2014

Statyczny i dynamiczny RAM

SRAM

- 6 tranzystorów
- niemal natychmiastowy dostęp do stanu

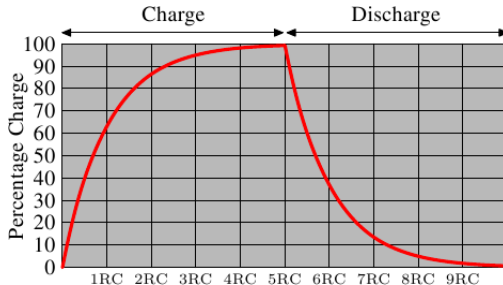

DRAM

- tranzystor i kondensator
- wymaga cyklicznego odświeżania
- tania w produkcji i łatwa do gęstego upakowania

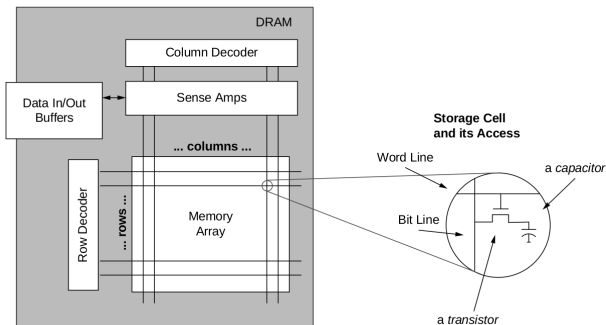
Problemy z pamięcią opartą na kondensatorach

- wyciek elektronów
- konieczność użycia wzmacniaczy(ang. *sense amplifiers*)
- opóźnienie związane z rozładowywaniem kondensatora

Rysunek: Ładowanie/rozładowanie kondensatora

Macierz DRAM

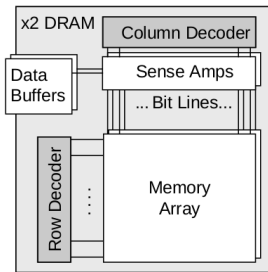

Jak odczytać pojedynczy bit?

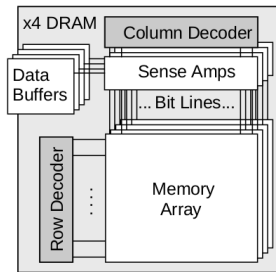
- trzeba odczytać całą wiersz
- precharging bitlines
- ustawienie stanu wysokiego na odpowiednim *wordline*

Bank

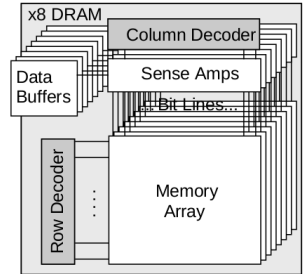
- macierze grupowane są w większe jednostki zwane bankami
- każda macierz w banku dostaje identyczne wejście
- pozwala to na równoległy dostęp do kilku bitów

x2 DRAM

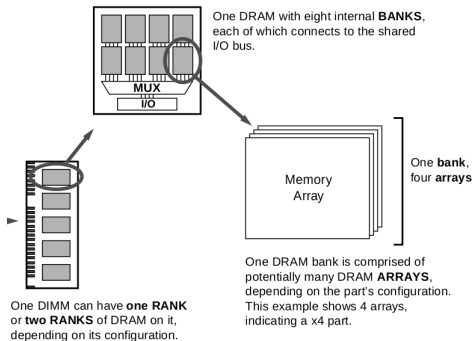

x4 DRAM

x8 DRAM

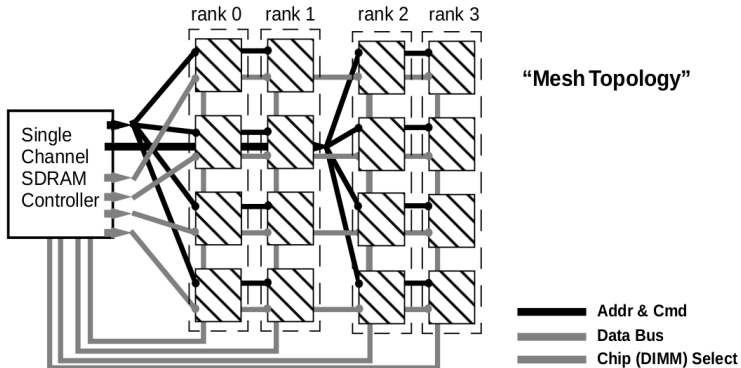
Kość

- pojedyncze urządzenie DRAM składa się z wielu banków
- banki mogą działać niezależnie
- *rank* to zbiór współpracujących urządzeń
- jedna kość ma na ogół jeden lub dwa ranki

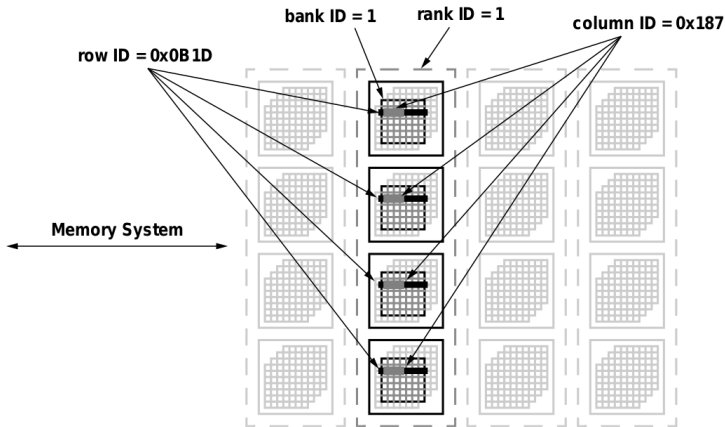
Topologia pamięci SDRAM

- Jedno żądanie obsługuje tylko jeden rank aktywowany przez sygnał Chip Select
- Szyna danych (na ogół 64 bity) jest podzielona między urządzenia DRAM

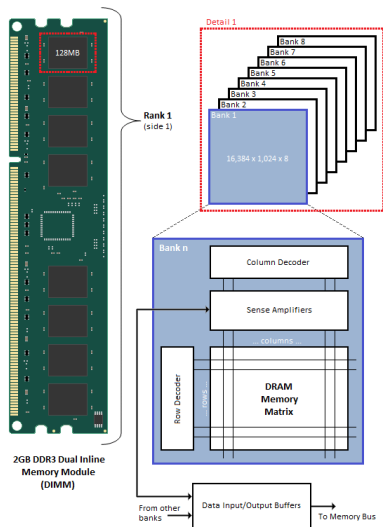
Miejsce danych w pamięci

Pojedyncze słowo znajduje się w jednym ranku, ale różnych bankach

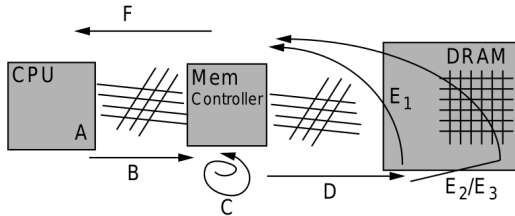

Przykład (prawie) współczesny

- 16 urządzeń w 2 rankach
- w każdym urządzeniu 8 banków
- w każdym banku 16,384 wierszy i 1,024 kolumny
- bank przechowuje 8 bitów na każdym przecięciu wiersza z kolumną (x8 DRAM)
- łącznie $16 * 8 * 16,384 * 1,024 * 8 = 2\text{GB}$

Opóźnienia przy odczycie z pamięci

A: Transaction request may be delayed in Queue
B: Transaction request sent to Memory Controller
C: Transaction converted to Command Sequences
(may be queued)

D: Command/s Sent to DRAM

E₁: Requires only a **CAS** or

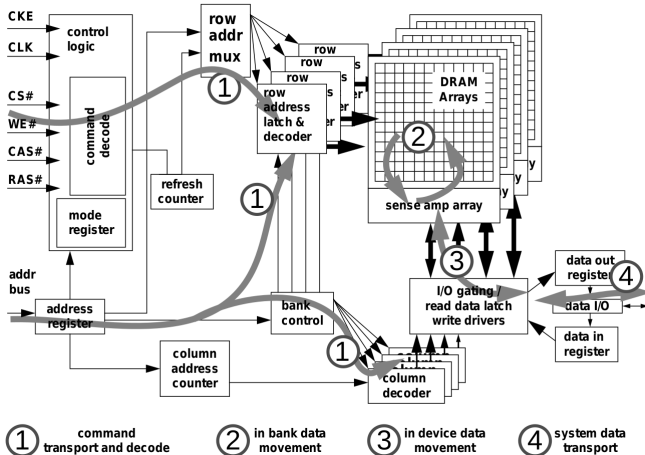
E₂: Requires **RAS + CAS** or

E₃: Requires **PRE + RAS + CAS**

F: Transaction sent back to CPU

DRAM Latency = A + B + C + D + E + F

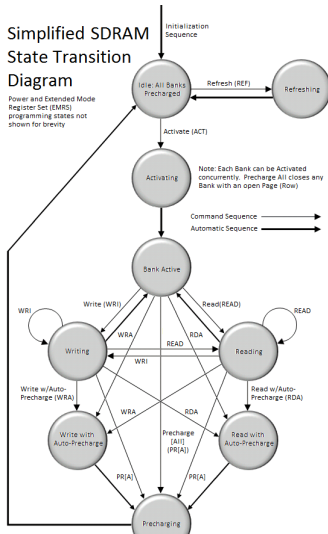
Blizszy rzut oka na urządzenie DRAM

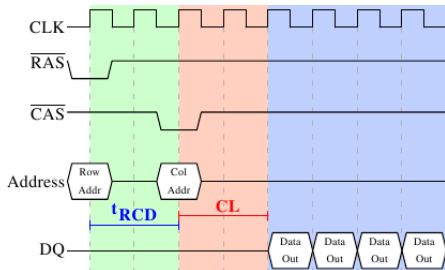
Maszyna stanów DRAM

Simplified SDRAM State Transition Diagram

Power and Extended Mode
Register Set (EMRS)
programming states not
shown for brevity

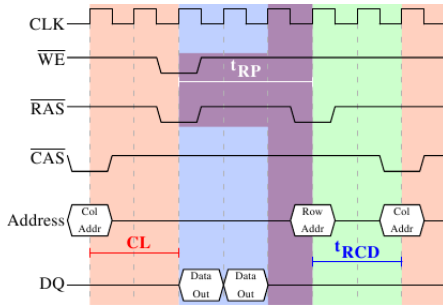

Odczyt

- przekazanie adresu odbywa się w 2 częściach: najpierw adres wiersza, potem kolumny
- urządzenie musi przygotować wiersz do odczytu, trwa to RCD cykli
- kontroler decyduje czy zamknąć wiersz

Precharge

- zanim kontroler wyśle nowy adres wiersza musi wstępnie naładować wzmacniacze
- ładowanie trwa t_{RP} cykli, ale może odbywać się jednocześnie z transferem danych z poprzedniego zapytania

Opis opóźnień

Producenci typowo podają opóźnienia w postaci 4 liczb w-x-y-z.
Na przykład 6-6-6-18 (kość DDR3)

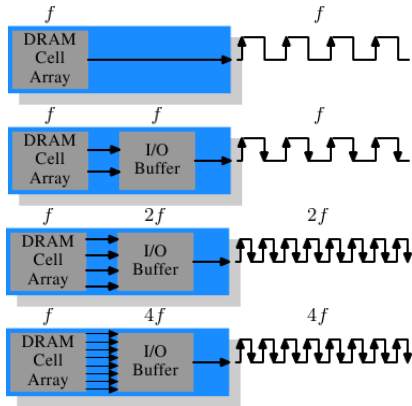
- w = CAS Latency (CL)
- x = RAS-to-CAS delay (tRCD)
- y = RAS Precharge (tRP)
- z = Active to Precharge delay (tRAS)

Opóźnienia w 3 przypadkach

- bank nieaktywny(idle) = $t_{RCD} + CL$
- bank aktywny, właściwy wiersz otwarty = CL
- bank aktywny, inny wiersz otwarty = $t_{RP} + t_{RCD} + CL$

DDR_x

- zwiększanie częstotliwości urządzeń DRAM jest kłopotliwe, ze względu na pobór mocy i stabilność układu
- DDR_x wprowadza rozwiązania pozwalające na zwiększenie przepustowości bez zwiększania częstotliwości pamięci

Bibliografia (i źródła obrazków)

- Bruce Jacob; Spencer Ng; David Wang (2010). Memory Systems: Cache, DRAM, Disk.
- Ulrich Drepper. What Every Programmer Should Know About Memory <http://lwn.net/Articles/250967/>
- Rajinder Gill. Everything You Always Wanted to Know About SDRAM (Memory) But Were Afraid to Ask <http://www.anandtech.com/show/3851/everything-you-always-wanted-to-know-about-sdram-memory-but-were-afraid-to-ask>

Koniec

Dziękuję za uwagę. Pytania?